

ВАРІАНТ 1

Частина I

У завданнях 1-10 оцінити твердження та вибрати правильний варіант відповіді, позначити в бланку відповідей.

1. Які з тверджень є правильними?

1. Спирти – це органічні сполуки, які при розчиненні у воді дисоціюють на вуглеводневий радикал і гідроксильні групи.
 2. В залежності від того, скільки гідроксогруп зв'язано з вуглеводневим радикалом, спирти поділяють на первинні, вторинні і третинні.
 3. Ізомерія спиртів визначається як положенням гідроксогруп, так і будовою вуглеводневого радикала.
 4. Спирти асоційовані за рахунок усіх чотирьох видів міжмолекулярної взаємодії.
- А 1 і 2;
Б 1 і 3;
В 1 і 4;
Г 3 і 4.

2. Оцініть твердження, та вкажіть вірні:

1. Метанол можна добути сухою перегонкою деревини.
2. Етанол добувають із синтез-газу за підвищених температур і тиску в присутності каталізатора.
3. Денатурація етанолу дозволяє використовувати його як перспективне паливо для двигунів внутрішнього згорання.
4. Гідролізний спирт – це метанол, що утворюється в процесі гідролізу та зброжування деревини.

Відповідь:

- А 1 і 2;
Б 1 і 3;
В 1 і 4;
Г 3 і 4.

3. Які з тверджень є правильними?

1. До складу карбонільних органічних сполук входять функціональні карбонільні групи $>C=O$ та вуглеводневий радикал.
2. Карбоніли – це сполуки металів з карбонільними функціональними групами.
3. Альдегіди і кетони різняться числом функціональних груп.
4. Гомологічний ряд насичених альдегідів можна виразити загальною формулою $C_nH_{2n}O$.

Відповідь:

- А 1 і 2;
Б 1 і 3;

В 1 і 4;
Г 3 і 4.

4. Оцініть твердження, та вкажіть вірні:

1. Параформ – речовина, подібна за будовою і анестезуючою дією до хлороформу.
2. Паральдегід – це продукт димеризації ацетальдегіду.
3. Поліформальдегід – пластмаса, вироби з якої є заміниками металевих деталей.
4. Продуктами реакцій полімеризації і поліконденсації є високомолекулярні органічні сполуки - полімери.

Відповідь:

А 1 і 2;
Б 1 і 3;
В 1 і 4;
Г 3 і 4.

5. Які з тверджень є правильними?

1. Карбонові кислоти – продукт “м’якого” окиснення альдегідів по місцю С-Н-зв’язку.
2. Слабкі кислотні властивості спиртів помітно підсилюються введенням до їх функціональної групи карбонільної групи $>C=O$.
3. Гідроксильний Оксиген у карбоксильній функціональній групі карбонових кислот підсилює позитивний заряд на групі СО, яка внаслідок цього втрачає ряд характерних для альдегідів властивостей.
4. Гетерофункціональні карбонові кислоти мають у своєму складі більше двох функціональних груп.

Відповідь:

А 1 і 2;
Б 1 і 3;
В 1 і 4;
Г 3 і 4.

6. Оцініть твердження, та вкажіть вірні:

1. Розчинні солі вищих карбонових кислот входять до складу твердого й рідкого мила.
2. Олеїнова кислота складає основу соняшникової олії.
3. Незамінні жирні кислоти – лінолева і ліноленова – синтезуються виключно організмом людини.
4. Для добування оцтової кислоти у промисловості використовують насичені вуглеводні.

А 1 і 2;
Б 1 і 3;

В 1 і 4;
Г 3 і 4.

7. Які з тверджень є правильними?

1. Найпоширенішими серед моносахаридів є глюкоза і фруктоза.
2. До складу циклічної форми глюкози входить два ізомери – α - і β -глюкози.
3. α -Глюкоза – альдегідоспирт, β -глюкоза – кетоноспирт.
4. Будь-який із численних ізомерів глюкози дає реакцію “срібного дзеркала”.

Відповідь:

А 1 і 2;
Б 1 і 3;
В 1 і 4;
Г 3 і 4.

8. Які з тверджень є правильними?

1. У будь-якій із форм глюкози гідроксильні групи за хімічною активністю рівноцінні.
2. Кінцевими продуктами бродіння глюкози і фруктози є вуглекислий газ і вода.
3. Молекула сахарози поєднує піранозний і фуранозний цикли.
4. Циклічна форма сахарози при розчиненні у воді не розкривається і реакцію “срібного дзеркала” не дає.

Відповідь:

А 1 і 2;
Б 1 і 3;
В 1 і 4;
Г 3 і 4.

9. Оцініть твердження, та вкажіть вірні:

1. Органічні нітросполуки складаються з вуглеводневого радикала та зв'язаної з ним функціональної групи $-\text{NO}_2$.
2. Введення в органічну речовину нітрогрупи називається нітруванням.
3. За реакцією Коновалова можна одержати будь-яку органічну нітросполуку.
4. Суміш концентрованих азотної і соляної кислот називається нітруючою сумішшю.

Відповідь:

А 1 і 2;
Б 1 і 3;
В 1 і 4;
Г 3 і 4.

10. Які з тверджень є правильними?

1. Амінокислоти можна розглядати як похідні карбонових кислот, у яких один чи декілька атомів Гідрогену заміщені на аміногрупу.

2. Амінокислоти – це будь-які кислоти, до складу яких входять аміногрупи.

3. Індикатор у водному розчині будь-якої амінокислоти вказує на кисле середовище.

4. Амінокислоти – амфотерні органічні сполуки.

Відповідь:

А 1 і 2;

Б 1 і 3;

В 1 і 4;

Г 3 і 4.

Частина II

У завданнях 11-15 розташували певні дії (поняття, формули, характеристики, процеси) у правильній послідовності. Записати букви в табл. 2 в певній послідовності.

11. Розмістіть сполуки в ряд за збільшенням їх відносних молекулярних мас:

А) глюкоза

Б) етанол

В) крохмаль

Г) сахароза

12. Встановіть генетичний ланцюжок утворення натрій етаноату.

А) C_2H_6

Б) CH_3COOH

В) C_2H_4

Г) C_2H_5OH

13. Розташуйте речовини в ряд за посиленням кислотних властивостей.

А) CH_3OH

Б) C_2H_5OH

В) C_6H_5OH

Г) HOH

14. Розташуйте речовини в ряд за зменшенням атомів карбону в їх молекулах.

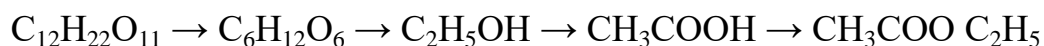
А) ментол

Б) гліцерол

В) сорбіт

Г) етанол

15. Розташуйте реагенти та процеси у послідовності за поданою схемою.

- А) t^0, H^+
 Б) $[O]$
 В) C_2H_5OH, H^+
 Г) фермент дріжджі

Частина III

У завданнях 16-20 до кожного із завдань позначених буквами, виберіть один правильний варіант відповіді, позначений цифрою (встановіть відповідність).

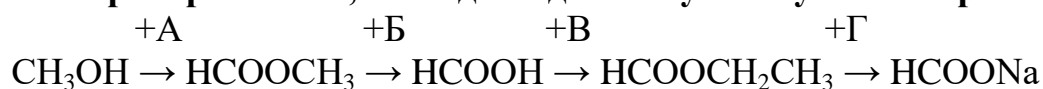
16. Встановіть відповідність між реагентами та продуктами реакцій:

А	$CH_3OH + Na \rightarrow$	1	$HCHO + H_2O$
Б	$CH_3OH + HBr \rightarrow$	2	$CH_3CH_2Na + H_2$
В	$CH_3OH + [O] \rightarrow$	3	$CH_3ONa + H_2$
Г	$CH_3CH_2OH \rightarrow [H_2SO_{4(k)}]$	4	$CH_3Br + H_2O$
		5	$CH_2=CH_2 + H_2O$

17. Встановіть відповідність між загальною формулою та гомологічним рядом, до якого належать дані сполуки.

А	CH_3COOCH_3	1	вуглеводи
Б	CH_3OCH_3	2	етери
В	CH_3CH_2OH	3	естери
Г	CH_3COOH	4	кислоти
		5	спирти

18. Виберіть речовини, які відповідають буквам у схемі перетворень.

1	CH_3CH_2OH
2	$HCOOH$
3	H_2
4	H_2O
5	$NaOH$

19. Встановіть відповідність між реагентами та продуктами реакції.

А	$CH_3COOH + CH_3OH \rightarrow$	1	$HCOOCH_3 + H_2O$
Б	$CH_3COOH + CH_3CH_2OH \rightarrow$	2	Метилетаноат + H_2O
В	$HCOOH + CH_3OH \rightarrow$	3	$HCOCH_2CH_3 + H_2O$
Г	$HCOOH + CH_3CH_2OH \rightarrow$	4	Етилетаноат + H_2O
		5	$HCOOCH_2CH_3 + H_2O$

20. Встановіть відповідність між речовинами та галуззю їх застосування.

А	Триацетат целюлози	1	Вибухова речовина
Б	Етилен	2	Синтез каучуку
В	Гліцерол	3	Штучне волокно
Г	Піроксилін	4	Прискорювач досягання плодів
		5	Парфумерна промисловість

Частина IV

Завдання передбачають безпосередній розв'язок задач с поясненнями.

21. У якої із сполук більше ізомерів – бутанолу чи бутану і чому? Наведіть формули і назви цих ізомерів.

22. Через трубку з нагрітим каталізатором пропустили 200 г спирту і одержали 67,2 л (н.у.) етену. Який відсоток спирту прореагував?

23. Густина пари деякого альдегіду за метаном складає 4,5. Визначте молекулярну формулу альдегіду. Запропонуйте (складіть рівняння реакцій) 2-3 способи добування даного альдегіду.

24. Сполука А, емпірична формула якої C_3H_8O , внаслідок окиснення перетворилась на речовину Б, яка, реагуючи з аміачним розчином оксиду аргентуму, утворює металічний осад і речовину В. Складіть рівняння реакцій для такого перетворення та структурні формули речовин А, Б і В.

25. Наведіть рівняння реакцій, за допомогою яких можна здійснити перетворення: $C_2H_6 \rightarrow C_2H_5Cl \rightarrow C_2H_5OH \rightarrow ? \rightarrow CH_3COOH \rightarrow CH_2ClCOOH$. Вкажіть назви продуктів та умови перебігу реакцій.

26. На нейтралізацію 1,2 г одноосновної карбонової кислоти затратили 2 г 40%-го розчину гідроксиду натрію. Визначте молярну масу і молекулярну формулу кислоти.

27. Газ, що виділився під час бродіння 0,2 моль сахарози поглинули вапняною водою. Обчисліть масу осаду, що утворився.

28. Чому з целюлози можна одержати штучне волокно, а із крохмалю – ні? Чим відрізняються: а) волокно природне й хімічне; б) волокно штучне й синтетичне.

29. При згорянні 0,93 г деякої газуватої речовини, густина якої за повітрям 1,07, виділилось 0,672 мл CO_2 (н.у.), 1,35 г H_2O і азот. Визначте

формулу речовини, складіть рівняння реакції горіння, розберіть його за схемою ОВР.

30. Скільки аніліну утвориться із 49,2 г нітробензолу та 28 л водню (н.у.), якщо вихід продукту від теоретичного складає 94%?

Таблиці для відповідей.
Частина 1

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
А										
Б										
В										
Г										

Частина 2

	11	12	13	14	15
1					
2					
3					
4					

Частина 3

	16	17	18	19	20
А					
Б					
В					
Г					

ВАРІАНТ 2

Частина I

У завданнях 1-10 оцінити твердження та вибрати правильний варіант відповіді, позначити в бланку відповідей.

1. Які з тверджень є правильними?

1. Внаслідок утворення взаємних водневих зв'язків усі без винятку спирти добре розчиняються у воді.
 2. Хімічні властивості спиртів зумовлені в основному наявністю у складі функціональної групи сильно електронегативного атома кисню.
 3. Як амфотерні сполуки, спирти взаємодіють як з кислотами, так і з лугами.
 4. Амфотерність спиртів зумовлена полярністю зв'язків С-О і Н-О та розривом їх за йонним механізмом.
- А 1 і 2;
Б 1 і 3;
В 1 і 4;
Г 3 і 4.

2. Оцініть твердження, та вкажіть вірні:

1. Проміжним продуктом "м'якого" окиснення аліфатичних одноатомних спиртів є двоатомний спирт.
 2. В реакціях естерифікації спирт виступає в ролі кислоти, а кислота – в ролі основи.
 3. За нагрівання спирти втрачають воду і перетворюються на насичені вуглеводні.
 4. На відкритому повітрі етанол горить кіптявим полум'ям.
- Відповідь:
А 1 і 2;
Б 1 і 3;
В 1 і 4;
Г 3 і 4.

3. Які з тверджень є правильними?

1. Альдегіди і кетони з однаковим числом атомів Карбону – ізомери.
 2. Альдегідна функціональна група має площинну будову.
 3. Згідно з емпіричною формулою (СН₂О) формальдегід слід віднести до вуглеводів
 4. Оксид аргентуму(І) відновлює альдегіди до карбонових кислот.
- Відповідь:
А 1 і 2;
Б 1 і 3;
В 1 і 4;

Г 3 і 4.

4. Оцініть твердження, та вкажіть вірні:

1. Формалін – рідка безбарвна речовина, добре розчинна у воді.
2. Реакція “срібного дзеркала” є якісною на карбонільну групу CO.
3. Параформ – речовина, подібна за будовою і анестезуючою дією до хлороформу.
4. У водному розчині аміаку оксид аргентуму (I) утворює розчинну комплексну сполуку, яка й взаємодіє з альдегідом.

Відповідь:

А 1 і 2;

Б 1 і 3;

В 1 і 4;

Г 3 і 4.

5. Які з тверджень є правильними?

1. До складу функціональної групи карбонових кислот входить альдегідна функціональна група.
2. Кислотні властивості карбонових кислот зумовлені наявністю у складі їх функціональних груп карбонільного Оксигену.
3. Внаслідок реакції дегідратації карбонові кислоти в рідкому стані знаходяться у вигляді димерів.
4. Будь-який атом Гідрогену у вуглеводневому радикалі карбонових кислот легко заміщується на Галоген.

Відповідь:

А 1 і 2;

Б 1 і 3;

В 1 і 4;

Г 3 і 4.

6. Оцініть твердження, та вкажіть вірні:

1. Жодна з карбонових кислот не дає реакцію “срібного дзеркала”.
2. При дегідратації карбонових кислот утворюються ненасичені вуглеводні.
3. Карбонові кислоти взаємодіючи зі спиртами утворюють естери.
4. Синтетичні миючі засоби (пральні порошки й шампуні) – це естери (складні ефіри) алкіл- та арилсульфокислот.

А 1 і 2;

Б 1 і 3;

В 1 і 4;

Г 3 і 4.

7. Які з тверджень є правильними?

1. Вуглеводи – це органічні сполуки з загальною формулою $C_n(H_2O)_m$, де співвідношення між n і m довільно змінюється.

2. Дисахарид виноградний цукор – типовий представник олігосахаридів.
3. Вуглеводи поділяють на типи за здатністю їх до гідролізу.
4. Найпоширенішими серед моносахаридів є глюкоза і фруктоза.

Відповідь:

- А 1 і 2;
- Б 1 і 3;
- В 1 і 4;
- Г 3 і 4.

8. Які з тверджень є правильними?

1. Крохмаль – це природний полімер, утворений залишками α -глюкози.
2. Крохмаль при розчиненні у гарячій воді дає реакцію “срібного дзеркала”.
3. Полімолекули крохмалю утворюють комплексну сполуку з йодом, що й є якісною реакцією на останній.
4. За рахунок гідроксильних груп крохмаль і целюлоза можуть утворювати як етери, так і естери.

Відповідь:

- А 1 і 2;
- Б 1 і 3;
- В 1 і 4;
- Г 3 і 4.

9. Оцініть твердження, та вкажіть вірні:

1. Аміни – це органічні основи.
2. Загальна формула насичених аліфатичних амінів $C_nH_{2n+2}N$.
3. В залежності від того, де стоїть аміногрупа у вуглеводневому ланцюгу, аміни розрізняють первинні, вторинні і третинні.
4. На одній з гібридних орбіталей атома Нітрогену в аміногрупі амінів знаходиться неподілена електронна пара, яка й зумовлює їх основні властивості.

Відповідь:

- А 1 і 2;
- Б 1 і 3;
- В 1 і 4;
- Г 3 і 4.

10. Які з тверджень є правильними?

1. Луги перетворюють солі амінів на вільні аміни.
2. За допомогою реакції з нітритною кислотою можна визначити тип аміну.
3. М.М.Зінін добув анілін, відновлюючи нітробензол сульфідом амонію.

4. Зміщення неподіленої електронної пари атома Нітрогену у бензолне кільце підсилює основні властивості феніламіну.

Відповідь:

А 1 і 2;

Б 1 і 3;

В 1 і 4;

Г 3 і 4.

Частина II

У завданнях 11-15 розташували певні дії (поняття, формули, характеристики, процеси) у правильній послідовності. Записати букви в табл. 2 в певній послідовності.

11. Розмістіть сполуки в ряд за зменшенням їх відносних молекулярних мас:

А) сахароза

Б) глюкоза

В) целюлоза

Г) сорбіт

12. Встановіть генетичний ланцюжок утворення бута-1,3-дієну.

А) $\text{CH}_3\text{-CH}_2\text{-OH}$

Б) CH_3Cl

В) $\text{CH}_3\text{-CH}_3$

Г) $\text{CH}_2=\text{CH}_2$

13. Встановіть послідовність зростання основних властивостей речовин.

А) NH_3

Б) NH_2CH_3

В) $\text{CH}_3\text{CH}_2\text{NH}_2$

Г) $\text{C}_6\text{H}_5\text{NH}_2$

14. Розташуйте речовини в ряд за збільшенням атомів кисню в їх молекулах.

А) крохмаль

Б) гліцерол

В) етанол

Г) метилпропаноат

15. Розташуйте реагенти у послідовності за поданою схемою.

крохмаль → глюкоза → етанол → етаналь → етанова кислота

А) Ag_2O , (NH_3)

Б) H_2O , (H^+)

В) [O]

Г) спиртове бродіння+зимаза

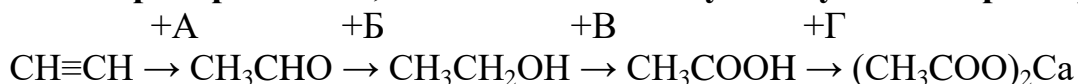
Частина III

У завданнях 16-20 до кожного із завдань позначених буквами, виберіть один правильний варіант відповіді, позначений цифрою (встановіть відповідність).

16. Встановіть відповідність між загальною формулою та гомологічним рядом, до якого належать сполуки:

А	$C_nH_{2n+2}O$	1	Циклоалкани
Б	$C_nH_{2n}O$	2	Спирти
В	C_nH_{2n}	3	Кислоти
Г	$C_nH_{2n}O_2$	4	Альдегіди
		5	Естери

17. Виберіть речовини, які відповідають буквам у схемі перетворень.

1	H_2O
2	CuO
3	Ca
4	H_2
5	[O]

18. Встановіть відповідність між реагентами та продуктами реакції.

А	$CH_3COOH + KOH \rightarrow$	1	$CH_3COOH + Ag$
Б	$CH_3COOH + Zn \rightarrow$	2	$CO_2 + H_2O + Ag$
В	$CH_3COOH + K_2CO_3 \rightarrow$	3	$CH_3COOK + CO_2 + H_2O$
Г	$CH_3CHO + Ag_2O \rightarrow (NH_3)$	4	$(CH_3COO)_2Zn + H_2$
		5	$CH_3COOK + H_2O$

19. Встановіть відповідність між реагентами та продуктами реакції.

А	$CH_3CHO + Ag_2O \rightarrow (NH_3)$	1	$(CH_3COO)_2Cu + H_2O$
Б	$CH_3CHO + H_2 \rightarrow$	2	$CH_3COOH + CuOH + H_2O$
В	$CH_3CHO + Cu(OH)_2 \rightarrow$	3	$CH_3COOH + Ag$
Г	$CH_3COOH + Cu(OH)_2 \rightarrow$	4	CH_2CH_3OH
		5	CH_3COOH

20. Встановіть відповідність між речовинами та галуззю їх застосування.

А	Формалін	1	Штучне волокно
Б	Капрон	2	Консервування анатом. препарат
В	Бензен	3	Синтетичне волокно

Г	Віскоза	4	Виготовлення полістиролу
		5	Харчова промисловість

Частина IV

Завдання передбачають безпосередній розв'язок задач с поясненнями.

21. Наведіть приклади ізомерів первинних, вторинних і третинних спиртів. Як змінюється температура їх кипіння й кислотний характер?
22. 115 г розчину етанолу в бензолі обробили надлишком металічного натрію і одержали 8,4 л газу (н.у.). Обчисліть масову частку спирту в розчині.
23. Внаслідок спалювання 6 г органічної речовини, густина за етаном якої дорівнює 1, утворилось 8,8 г оксиду карбону(IV) і 3,6 г води. Визначте емпіричну та структурну формули речовини. Складіть рівняння реакції відновлення її воднем та полімеризації з утворенням тримера.
24. Газову суміш, що складається з 5,6 л формальдегіду та 10 л водню (н.у.), пропустили над нагрітим каталізатором. Скільки спирту утворилось?
25. З якими з указаних речовин реагує оцтова кислота: етан; етанол; бензол; гашене вапно; пісок; крейда; вапняк; мідь; гідроксид купруму(II), формальдегід? Складіть рівняння відповідних реакцій.
26. На нейтралізацію 0,2 моль деякої карбонової кислоти з молярною масою 90 г/моль, затрачено 22,4 г гідроксиду калію. Визначте основність кислоти, складіть її структурну формулу, запропонуйте спосіб добування.
- 27 В чому схожі та чим відрізняються крохмаль і целюлоза? Складіть рівняння реакцій утворення: а) динітрату целюлози; б) триацетату целюлози.
28. На одному із заводів протягом доби з відходів деревини одержали 50 тонн 96%-го етанолу. Обчисліть об'єм вуглекислого газу, що виділився.
29. Продукти згоряння 1,8 г первинного аміну пропустили через концентрований розчин лугу. Об'єм газу, що не поглинувся, складає 448 мл (н.у.). Про який амін йдеться в умові? Рівняння реакції горіння даного аміну розберіть за схемою ОВР.
30. Який об'єм 3%-го розчину бромної води ($\rho = 1,03$ г/мл) потрібно для того, щоб одержати 6,6 г продукту взаємодії її з аніліном?

Таблиці для відповідей.

Частина 1

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
А										
Б										
В										
Г										

Частина 2

	11	12	13	14	15
1					
2					
3					
4					

Частина 3

	16	17	18	19	20
А					
Б					
В					
Г					